

Ужжєн

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

№2-3 (317-318)

15 березня 2023 року

Видається з 1933 року

ВИДАТНІ ЖІНКИ УНІВЕРСИТЕТУ

У зв'язку з проведенням конкурсу «Видатна жінка університету-2022» за сумлінне виконання професійних обов'язків, вагомий особистий внесок в розвиток педагогічної науки і підготовку майбутніх учителів визнати ПЕРЕМОЖЦЯМИ у номінаціях таких викладачів та співробітників університету:

«Жінка в освіті — 2022»: **І.О. Ларіна**, к. пед. н., доц. каф. теорії, технологій і методик дошк. освіти; **І.В. Єсьман**, к. пед. н., доц. каф. початк. проф. освіти; **С.О. Марцин**, к. філол. н., доц. каф. українознав. і лінгводидакти; **А.Б. Чаплигіна**, д. біол. н., проф., зав. каф. зоології; **Т.Б. Хомуленко**, д. псих. н., проф., зав. каф. психол.; **С.Б. Мірошніченко**, к. іст. н., доц. каф. всесв. історії; **Т.М. Кравчук**, к. пед. н., доц. каф. спортивно-пед. дисц. та фітнесу, заст. декана з навч. роботи; **І.О. Подгурська**, к. філол. н., доц. каф. практики англ. УПМ, заст. декана з навч. роботи ф-ту іноз. філол.; **Л.С. Григорова**, к. пед. н., доц., зав. каф. дизайну; **С.Т. Золотухіна**, д. пед. н., проф., каф. освіт. тол. та інновац. педагогіки; **Л.П. Остапенко**, ст. викл. каф. інформатики; **О.В. Темченко**, к. пед. н., доц., каф. наук. основ управління, ІПОМ.

«Жінка в науці — 2022»: **О.Є. Малихіна**, к. псих. н., доц., каф. філософсько-психол. антрополог.; **І.В. Гавриш**, д. пед. н., проф., каф. теорії і метод. виклад. природничо-матем. дисц. у дошк., почат. і спец. освіти; **О.О. Скоробагатова**, д. філол. н., проф. каф. заруб. літер. та слов'ян. мов; **Т.Є. Комісова**, к. біол. н., проф., зав. каф. анатомії і фізіології імені проф. Я.Р. Синельникова; **В.Є. Коваленко**, к. псих. н., доц., в. о. зав. каф. спец. педагогіки; **Ж.Л. Козіна**, д. н. з ФВ і спорту, проф., голов. редактор ж. бази Scopus «Health, Sport, Rehabilitation»; **Т.М. Ельчанінова**, к. псих. н., доц. каф. психол.; **Т.А. Павленко**, к. юрид. н., доц. каф. державно-прав. дисц., кримін. права і процесу; **Я.Ю. Сазонова**, д. філол. н., доц., зав. каф. англ. фонет. і грамат.; **В.В. Тушева**, д. пед. н., проф. каф. музич. мистецтва; **О.А. Жерновникова**, д. пед. н., проф., зав. каф. матем.; **О.Є. Гречаник**, к. пед. н., доц., зав. каф. наук. основ управл., ІПОМ.

«Жінка в мистецтві — 2022»: **А.В. Ковтун**, к. пед. н., доц. каф. теорії, технологій і методик дошк. освіти, коорд. з виховн. роботи ф-ту дошк. освіти; **О.А. Мищенко**, к. пед. н., доц. каф. спец. педагогіки; **В.Б. Костіна**, д. пед. н., проф. каф. соціал. роботи і соц. педагогіки; **О.М. Пономаренко**, к. юрид. н., доц. каф. цивільно-прав. дисц. і труд. права імені проф. О.І. Прохорського; **Ю.В. Голенкова**, к. н. ФВіС, зав. каф. спортивно-пед. дисц. та фітнесу; **О.В. Лиманська**, к. мистецтвозн., доц. каф. хореографії.

«Жінка в суспільному житті — 2022»: **Ю.В. Доля**, ст. викл. каф. теорії, технологій і методик дошк. освіти; **І.А. Небитова**, д. філос. викл. каф. початк. і проф. освіти, коорд. з виховн. роботи ф-ту початк. навч.; **С.А. Білецька**, к. пед. н., доц. каф. природничо-матем. дисц., голова Первинної профспілкової організації ун-ту;

О.О. Гуліч, к. філол. н., доц. каф. теорії і практ. англ. мови, коорд. з виховн. роботи ФМФ; **Н.В. Науменко**, к. пед. н., доц. каф. здоров'я людини, реабіліт. і спец. психол., коорд. з виховн. роботи ф-ту природн. спец. і здоров'я збер. освіти; **Г.М. Куц**, д. політ. н., проф. каф. політол., соціол. і культурол.; **М.В. Васильєва**, ст. викл. каф. теорії і методики викл. суспільнознав. дисц. та голова профсп. організації ф-ту історії і права; **І.В. Кривенцова**, к. пед. н., доц., зав. каф. одноборств, фехтув. і силових видів спорту, гол. спорт. клубу ун-ту; **І.М. Собко**, к. н. з ФВіС, доц. каф. олімп., проф. спорту, спорт. ігор та туризму, коорд. з виховн. роботи ф-ту ФВіС, кер. наук. гуртка «Молодий тренер»; **С.М. Клімакова**, ст. викл. каф. спортивно-пед. дисц.; **О.А. Чехратова**, к. пед. н., викл. каф. практики англ. УПМ, коорд. з виховн. роботи ф-ту інозем. філол.; **М.А. Азаркіна**, ст. викл. каф. образотвор. мистецтва; **Ю.С. Простакова**, к. пед. н., доц. каф. математики; **І.Є. Рачинська**, методист вищої категорії ІПОМ.

«Жінка в спорті — 2022»: **І.А. Романова**, д. пед. н., доц., в. о. зав. каф. соціал. роботи і соціал. педагогіки; **О.О. Репко**, к. пед. н., доц. каф. олімп. і проф. спорту, спортигор та туризму, ЗМС зі скелелазіння; **О.І. Пінчук**, доц. каф. хореографії.

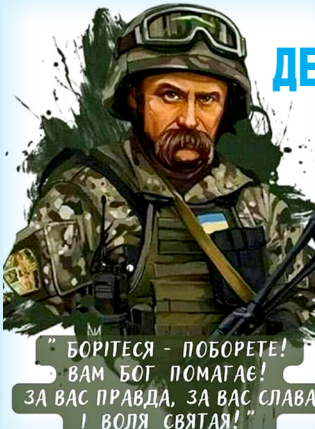
«Жінка в адміністративному житті — 2022»: **А.В. Боярська-Хоменко**, д. пед. н., проф., зав. каф. освіт. та іннов.; **С.О. Доценко**, д. пед. н., проф., зав. каф. технологій дистанц. навч. та цифров. дидактики в дошк. освіті; **Г.С. Дідоренко**, директор центру інформатиз. освіти; **І.Т. Сіра**, к. пед. н., доц., заст. декана з навч. роботи ф-ту початк. навч.; **О.А. Чухно**, к. пед. н., доц. каф. англ. фонет. і грам., заст. декана з навч. роботи, ф-т іноз. філол.; **І.Л. Терещенко**, зав. відділу книгозбереж. НБ; **Т.І. Неудачина**, диспет. деканату ф-ту ФВіС; **І.В. Редькіна**, ст. лабор. каф. здоров'я людини, реабіліт. і спец. псих., ф-т природн., спец. здоров'я збер. освіти; **О.В. Муравцева**, диспет. деканату соціал. і поведінк. н.; **О.О. Жигунова**, ст. лабор. каф. всесв. історії, ф-т історії і права; **О.Д. Рис**, диспет. деканату ф-ту мистецтв; **О.М. Скляренко**, диспет. ІПОМ; **Т.А. Усенко**, ст. інспект. навч. відділу; **І.В. Манченко**, ст. інспект. навч. відділу; **Н.О. Горькова**, інспект. відділу кадрів; **В.А. Клочко**, інженер приймальн. комісії; **Н.В. Толчій**, нач. відділу менеджм. і монітор. ун-ту; **Л.В. Злотник**, нач. відділу постачання; **Н.М. Рахуба**, пров. фахівець з публ. закупівель; **І.А. Івакіна**, зав. центр. складу.

Продовження на четвертій шпальті

9 БЕРЕЗНЯ — ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Сьогодні, коли наш народ героїчно виборює свободу та незалежність, слова Тараса Шевченка актуальні, як ніколи:

«Не журися, Україно, Панно синьоока! Твоя воля як той сокіл, Літає високо. Її турки не спалили, Ляхи і татари... Бог допоможе — розійдуться І московські хмари!»

НЕСКОРЕНА ВЕСНА

Творчість є важливою вісю у вихованні майбутніх вчителів, тому Культурно-мистецький центр нашого вишу продовжує свою роботу зі студентами навіть у воєнний час.

13 березня у Сковородинівському ун-ті відбулася прем'єра перформативної вистави «Нескорена весна» від театру-лабораторії «Reforma», (керівник театру та режисер Анна Щербина). У мистецькому заході була реалізована творча ідея керівника Культурно-мистецького центру ХНПУ імені Г.С. Сковороди Наталії Грицаненко. Постановка створена за мотивами новел «Школи письменницької майстерності «Риб».

Герої нашої вистави продемонстрували різні історії, аби дати вихід болю, який так щемить серце, аби через цілющу атмосферу мистецтва загоювали рани нашого багатостраждального Харкова.

Вже зовсім скоро всі бажаючи зможуть переглянути виставу від наших талановитих сковородинівців. Чекаємо на наступну зустріч в Alma Mater.

Анна Щербина, кер. і режисер театру

Студенти 11 та 21 групи ф-ту початкового навчання відвідали виставу «Нескорена весна», почули багато історій, які відбувалися з українцями під час війни, побачили, як артисти граційними рухами доповнювали картину, що робило розповіді більш реалістичними. Різні емоції вирували у його глядачів, але можна сказати точно, що кожен задумався над почутим.

Учена рада ХНПУ імені Г.С. Сковороди своїм рішенням від 30 січня 2023 р. запровадила посаду уповноваженої особи з питань функціонування державної мови.

Цю місію виконуватиме зав. каф. української мови імені проф. Л.А. Лисиченко, к. філол. н., доц. **Наталія Щербакова**.

Завдання уповноваженої особи передусім полягають у захисті права здобувачів вищої освіти всіх рівнів на отримання освітніх послуг державною мовою й усунення перешкод та обмежень у користуванні державною мовою; в активній популяризаторській і просвітницькій діяльності, як-от створення умов для покращення рівня володіння українською мовою для всіх охочих. Із цією метою при ХНПУ імені Г.С. Сковороди організовані курси з української мови.

За рішенням міськвиконкому в Харкові встановлять меморіальні дошки, щоб увіковічнити пам'ять відомих ректорів вишів.

Так на вул. Алчевських, 29 буде встановлена меморіальна дошка на честь ректора ХНПУ імені Г.С. Сковороди в 1980–2020 рр. Івана Федоровича Прокопенка.

ОСВІТНІЙ ХАБ РОЗПОЧАВ РОБОТУ

На базі Сковородинівського ун-ту створено Освітній хаб ХНПУ імені Г.С. Сковороди, головною метою якого є надання безоплатних освітніх послуг для учнів, батьків, учителів, викладачів.

Як повідомив ректор Юрій Бойчук, роботу Освітнього хабу забезпечують провідні висококваліфіковані професори, викладачі та співробітники нашого вишу. Діяльність хабу стартувала 2 лютого 2023 року з практикуму для абітурієнтів «Як вступнику написати мотиваційний лист». Протягом тижня та щосуботи на базі хабу будуть проводитися безкоштовні онлайн-заняття для абітурієнтів та студентів.

Більше інформації можна знайти на сайті Освітнього хабу та в соціальних мережах.

Події

МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ ОСВІТЯН

16.02. 2023 р. у День єднання українського народу ректор Сковородинівського ун-ту Юрій Бойчук взяв участь у Міжнародному форумі освітань «Педагогічна еліта України: ціннісні орієнтири».

Форум був організований Міністерством освіти і науки України, Національною академією педагогічних наук України, Українським державним ун-том імені Михайла Драгоманова, Міжнародною асоціацією ректорів педагогічних ун-тів.

На пленарному засіданні було зачитано звернення до учасників форуму Президента України **Володимира Зеленського**, з доповідями виступили міністр освіти і науки України **Сергій Шкарлет**, президент НАПН України **Василь Кремень**, в.о. ректора УДУ імені Михайла Драгоманова **Віктор Андрущенко**.

На форумі, у роботі якого взяли участь освітяни із найбільших міст України, обговорювалися такі питання: вдосконалення професійної майстерності педагогічної еліти, стратегічні напрями післядипломної педагогічної освіти, формування безпечного освітнього середовища в нових реаліях, забезпечення неперервності освітнього процесу в закладах освіти на деокупованих територіях, діяльність регіональних освітніх хабів.

Під час роботи форуму голова правління БФ «Фонд освітніх ініціатив» Антон Дзюба презентував новостворений Освітній хаб ХНПУ імені Г.С. Сковороди, на якому вступники, здобувачі освіти, викладачі, батьки та всі охочі зможуть отримати психологічну підтримку, можливість безкоштовно підготуватися до НМТ та ЄВІ, вивчати або вдосконалювати рівень володіння українською та іноземними мовами, брати участь у різних проектах, тренінгах, майстер-класах, воркшопах та ін.

У цілому інформація про старт роботи хабу викликала виключно позитивні відгуки освітянської спільноти. Варто зазначити, що під час заходу на панельних дискусіях розглядалися також безліч актуальних питань, а саме: «Педагогічна освіта впродовж життя»; «STEM-освіта, High-Tech технопарк, SMART-університет»; «Освіта для мене — школа для всіх».

ЦІЛІ СТРАТЕГІЧНОЇ СЕСІЇ МОН УКРАЇНИ

1–2 березня ректор університету Юрій Бойчук взяв участь у роботі стратегічної сесії МОН України з розвитку педагогічної освіти.

Сесія проходила в Чернівецькому НУ імені Юрія Федьковича під головуванням Міністра освіти і науки України **Сергія Шкарлета** та за участі президента НАПН України **Василя Кременя**. У рамках панельних дискусій заходу вдалося ще глибше та ґрунтовніше розібратися в поставлених перед учасниками завданнях і ближче підійти до головних цілей стратегічної сесії — знайти нові рішення, запропонувати інноваційні ідеї, що стануть запорукою для підвищення якості підготовки педагогічної еліти в Україні.

За результатами жвавого обговорення вдалося окреслити вимоги до випускника закладу ЗСО і сучасного педагога як орієнтири, за яким мають слідувати всі суб'єкти освітньої діяльності. Зрозуміло, що педагоги в Україні повинні мати не тільки глибокі знання з психології, педагогіки, своєї предметної галузі, але й бути компетентними у використанні сучасних технологій і методів навчання. Серед ключових рис виділили любов до дітей, технологічну обізнаність, комунікативні навички (відкритість до діалогу, здатність слухати та розуміти становище кожного учня), організаторські здібності та лідерські якості.

Як апогей обговорень та всієї стратегічної сесії учасники визначили, яким має бути педагогічний ун-т в Україні. Як мінімум він має відповідати вимогам сучасної освіти та забезпечувати якісну підготовку майбутніх педагогів.

Стратегічна сесія, організована МОН України в стінах Чернівецького НУ імені Юрія Федьковича, несе вагомий вклад у розвиток педагогічної освіти в Україні, адже має не лише теоретичне підґрунтя, але й практичні результати, які втілюватимуться, створюючи ефективні інструменти для здійснення якісної освітньої діяльності, отримання знань найвищого рівня, формування в молодого покоління національної гідності, поваги до свого Роду, Народу, України.

Юлія Клименко, кер. Пресцентру ун-ту

УКРАЇНСЬКО-БРАЗИЛЬСЬКІ НАУКОВІ КОНТАКТИ

У Бразилії, де найбільша у світі українська діаспора, у 2021 році була підписана угода про співпрацю між ХНПУ імені Г.С. Сковороди та Unicentro Бразилії.

Докт. філол. н., проф. каф. заруб. літ. і слов'янських мов імені М.Гетманця Світлана Криворучко запропонувала науковий проєкт «Феномен патріотизму: індивід і держава. Етнічна ментальність українців у космополітизмі ХХІ століття» (концепт «патріотизм» є наскрізною лінією ХНПУ імені Г.С. Сковороди), який було підтримано та включено в програму штату Парана Unicentro в березні 2022 р. з метою інтеграції та інтернаціоналізації науки.

Світлана Криворучко досліджує динаміку феномену патріотизму, щоб виокремити слабкі та сильні сторони на етапі сучасного сприйняття та спрямувати цю інформацію на покращення ситуації. Вона ознайомлює бразильських студентів, професорів та представників діаспори з концептом «українське», що віддзеркалює етніч-

спільноти та держави стають спільними та об'єднують народ України. Бразилія та Україна є багатонаціональними державами, у яких на поч. ХХІ ст. проживають представники різних цивілізацій. Констатацією етнічної домінантності є фіксація державної мови: португальська — у Бразилії, українська — в Україні. Мова відбиває ментальні доміанти, вони віддзеркалюються в літературі, кінематографі, побуті, спілкуванні.

Проєкт обраний для програми магистратури з історії (PPGH) в Unicentro в кампусі Іраті. Координаторка PPGH проф. Надія Гуаріза каже, що дослідження Світлани Криворучко близьке з проєктом під назвою «Простір для практик і відносин влади», у якому проф. Мері Крамер разом із професоркою з України запропонують спеціальні теми для студентів, а також працюватимуть разом із

На фото зліва направо: Клодожіль дос Сантос, зав. каф. матем., Мері Фротсчер Крамер, проф. каф. історії, проф. С.Криворучко, доц. Ю. Ковбаско, Прикарпатський нац. ун-т імені Василя Стефаника, Андреа Ноейра, директорка кампусу Іраті, Фабіо Ернандес, ректор Унісентро Середнього заход. держ. ун-ту.

ну ментальність на рівні кінематографу, літератури, мови. Бразильському студентству пропонуються дискусії, анкетування, обговорення художніх фільмів про становлення української ментальності, сприйняття досвіду війни 2022 року, діяльність учителів, лікарів у період війни в Харкові та інше.

На думку Світлани Криворучко, держава і спільнота не є тотожними поняттями. Так в Україні напередодні війни 2022 р. можна було зафіксувати зниження патріотизму індивіда щодо держави, оскільки була втрачена довіра до влади. Ця тенденція, вважає С. Криворучко, є світовою та простежується в різних країнах світу. Виникає коло питань: Чи відбувається зниження відчуття патріотизму індивіда щодо спільноти? Чи відчуває патріотизм індивід взагалі на поч. ХХІ ст.? Ці питання потребують осмислення, тому що пов'язані із вихованням молоді — майбутнього будь-якої нації, спільноти та держави.

Інтерпретація змін феномену патріотизму загострилась під час війни 2022 р. в Україні. Осмислення цих змін дасть можливість краще зрозуміти «спільне» й «відмінне» у громадян України та Бразилії, особливо у світлі подій, що відбулися восени в Бразилії, напередодні виборів президента, які розколюли країну навпіл, а в січні 2023 р. вибилися в сплеск терористичних актів, що віддзеркалювали реакцію незадоволених результатами виборів. Глобалізаційні світові процеси розгортають перспективи для усвідомлення змін у мисленні індивіда/громадянина/патріота Бразилії та України, які формують тенденції, що віддзеркалюються в мистецтві та мисленні студентів ЗВО.

Патріотизм українців початку ХХІ ст. перебуває в еволюції: спочатку індивід протиставляється державі та відстоює інтереси спільноти; під час війни 2022 р. патріотизм зростає — інтереси індивіда,

Центром документації в Іраті з дуже великою колекцією видань газети «Prácia», яка виходила з 1912 р. українською мовою в Прудентополісі й де в 1988 р. заснували Музей української культури, присвячений тисячоліттю Хрещення Київської Русі.

Координатором проєкту в Unicentro є проф. Клодожіль дос Сантос, який буде радником у процесах «Дії для посилення української культурної ідентичності за сценарієм Парани», провідною метою якого є обмін досвідом Світлани Криворучко про різні аспекти життя в Україні з місцевою громадою, а також дозволить проводити заняття з української мови для збільшення мобільності бразильських викладачів і студентів у майбутньому.

Ректор Unicentro проф. Фабіо Ернандес підкреслює, що приїзд українських учених підсилює рух інтернаціоналізації та дозволяє збільшити кількість проєктів, що вже виконуються в Центрі славістики в кампусі Іраті.

Окрім Світлани Криворучко, до Парани прибули шість українських науковців, які проводять дослідження в різних сферах науки і освіти. Еліане Серафі Піос, міжнародний радник фонду Agaúcia, який керує проєктом, зазначає, що приїзд українських дослідників дуже позитивно вплинув на державу «не тільки в академічній, науковій сфері, але й соціальній, культурній та освітній у цілому. Процес прийому українських науковців укріплює підтверджує нашу повагу до високоякісної науки в цій країні в усіх сферах знань. В академічно-науковому середовищі ми гарантуємо достойнність та добре обладнані приміщення для досліджень у наших ун-тах, підтримуємо тих, хто приїхав із родиними, забезпечуємо продовження навчання їхніх дітей, оскільки ми впевнені, що це лише перший крок у довгому партнерстві між державами Бразилія та Україна».

Жінки в освіті ПЛАНИ ОBOB'ЯЗКОВО ЗДІЙСНЯТЬСЯ

Олена Олександрівна Коваленко, д. юрид. н., проф., в. о. зав. каф. цивільно-прав. дисциплін і труд. права імені проф. О.І. Процевського, гол. редактор ЗНП «Право» категорії Б, кер. наук. гуртка з труд. права, гарант ОНП «Право» ІІІ (освітньо-наук.) РВО, адміністратор сторінок у соц. мережах ф-ту історії і права та спец. 081 Право.

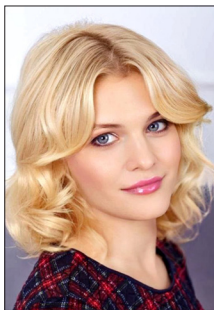
У 2001 р. Олена Коваленко з відзнакою закінчила наш ун-т за спец. «Правознавство» та здобула кваліфікацію юрист, викл. прав. дисциплін. Нагороджена пам'ятною медаллю імені Г.С. Сковороди за успіхи в навчанні. У 2005 р. захистила дисертацію на здобуття наук. ступ. к. юрид. н. за спец. 12.00.05 труд. право, право соц. забезпечення. У 2008 р. отримала вчене звання доцента каф. цивільного і труд. права. У 2015 р. захистила дисертацію на здобуття наук. ступеня д. юрид. н., у 2019 р. отримала вчене звання професора каф. цивільно-прав. дисциплін і труд. права. Обидві дисертації здійснювались під кер. провід. вітчизняного вченого зі світовим ім'ям — д. юрид. н., проф., члена-кореспондента АПН України Олександра Івановича Процевського. Надаємо слово О. Коваленко:

«Ще змалечку, я бачила свій професійний шлях лише в освітній діяльності, як у В.О. Сухомлинського: віддавати серце дітям. Бачення того, який навч. заклад допоможе здійснити мою мрію в мене також було безапеляційним: це Харківський педагогічний імені Г.С. Сковороди. Мабуть, я щаслива людина, моя мрія здійснилась, при чому навіть у неочікувано більших масштабах, бо серце я віддаю не тільки дітям, але й дорослим, яких виховую і навчаю праву — мистецтву добра і справедливості.

Я харків'янка, і з початку війни й донині я залишаюсь у своєму рідному місті, незважаючи на постійні ракетні обстріли й бойові дії. Мені здається, це необхідно нам обом: і моєму місту, щоб мати сили вистояти, і мені, бо відчуття землі під ногами найпрекраснішого міста у світі додає сил триматися в цьому суцільному жахітті.

2022 рік став переломним і випробувальним для всіх нас. От уже рік ми живемо в реаліях повномасштабного зворічного вторгнення росії в Україну. ... Наша діяльність також стала фронтом, — освітнім, де ми відстоюємо свою ідентичність, незалежність, своє право на правду і справедливість, своє майбутнє. На цьому фронті наша жіноча тендітність, ніжність перетворилися на залізобетон, такий, як і наше рідне місто Харків, для того щоб надихати своїх вихованців, мотивувати їх навчатися.

Я гадую, наші перші заняття після відновлення навчання у квітні, коли ми раділи від нашої онлайн-зустрічі, запитували, хто де перебуває, чи потребує хтось допомоги. ... і сліз ... а потім ми брали себе в руки і продовжували вивчати трудове право. Тобто і за формою, і змістовно нічого не змінилось ні з мого боку, ні з боку здобувачів. Я так само проводжу лекції, демонструючи презентації, приклади із судової практики, ми вирішуємо задачі-казуси на практичних заняттях, здобувачі

готовують доповіді для виступів в наук. гуртку, ми беремо участь у конференціях, публікуємо тези, наук. статті, беремо участь у конкурсах і навіть посідаємо призові місця, пишемо дисертації. ... Але ставлення до виконання обов'язків стало ще відповідальнішим: я розумію, що освіта стала виконувати вже іншу, набагато важливішу й значущу функцію. Це вже не просто набуття знань, освіта дає здобувачам віру і надію, що ми обов'язково перемаємо, що вони потрібні своїй країні й зараз, і після перемоги. Освіта збереже націю і Україну. А транслюємо це здобувачам саме ми — викладачі.

Я вважаю, що всі освітяни, які працювали під час війни, здійснювали подвиг на освітньому фронті, не тільки навчаючи, але й підтримуючи своїх вихованців, перебуваючи з ними на постійному зв'язку, проводячи навчання в дистанційному форматі. Війна зблизила здобувачів і викладачів, «зцементувала» наші відносини, і ми зрозуміли наскільки важливою є освіта і якою важливою є місія правівника освіти.

Спілкування з колегами свідчить: війна, як сито, залишила в освіті одностудів, для кого викладання, як висловлювався наш патрон Григорій Сковорода, було сродною працею. Наш колектив ще більш зміцнів, хоча й став меншим. Це, до речі, і змусило, і надихнуло мене опанувати нові горизонти діяльності: стати адміністратором наших соц. мереж і сайту спеціальності (на сьогодні це стало моїм хобі). На додачу до цього також спрацював і девіз мого життя: «Якщо не я, то хто?».

Звичайно, у такій кількості видів діяльності, знайти вільний час для себе важко. Для рідних у моєму ставленні до роботи майже нічого не змінилось, крім того, що незважаючи на дистанційний формат роботи і те, що я постійно перебуваю вдома, вони стали бачити мене менше. Я вранці заходжую у свій кабінет, а вийти, якщо не вимикають світло, може вже тоді, коли мої діти збираються засинати, і то тільки для того, щоб побачити їм тихі ночі, а потім знову повернутися й працювати. Головне — рідні поруч, є улюблена робота, є ті, хто на тебе чекає по той бік гаджетів. Усе це дарує щастя, яке переповнює тебе зсередини, і радість, яку відчуваєш щоранку за будинок своїх умов і обставин.

Вітаю всіх освітян з приходом весни! Бажаю не втрачати витримки, терпіння, віри в те, що ми все зможемо перебороти; теплої і підтримки своїх рідних, сімейного затишку, і, звичайно, найкращої перемоги над ворогом, після якої всі наші плани обов'язково здійсняться!»

СПРАВА, ЯКІЙ ВОНА СЛУЖИТЬ

Уже майже 35 років працює в ХНПУ імені Г.С. Сковороди у відділі практик відповідальна, вимоглива, індивідуальна й емоційна, але справедлива Ганна Анатоліївна Кабанська, з якою поспілкувався наш кореспондент.

Ганна народилася в с. Артемові (нині Залізне) м. Дзержинська (нині Торецьк) Донецької обл., де після закінчення Вовчанського педучилища після закінчення школи в 1979 р. Ганна вступила на природничий ф-т Харківського педінституту імені Г.С. Сковороди. Мешкала в гуртожитку на пров. Фанінському 3, біля навч. корпусу. Це були справжні університетські самостійні життя.

Після закінчення вишш з червоним дипломом зі спеціальності учитель біології і хімії отримала направлення в ЗОШ № 51 м. Харкова, де працювала вчителем біології. З часом на запрошення декана природничого ф-ту В.І. Кузнецової працювала на каф. ботаніки: спочатку лаборантом, потім стажером-дослідником, але продовжувала викладати хімію в ЗОШ № 62 в с. Пятихатки. Після декретної відпустки повернулася на кафедру, де за дорученням проф. Л.М. Шульгіної брала участь у виконанні дослідження господарчої теми в Ін-ті шовкопрядства у м. Мерефа. У 1989 р. проректор В.І. Євдокімов запропонував їй перейти у відділ практики в розпорядження досвідченого керівника І.В. Батіщеві, від якої Ганна за 15 років спільної праці багато чому навчилася. З 2015 р. Г.А. Кабанська стала зав. відділу практик — одного із найвагоміших в ун-ті, тому що здійснює планування, організацію, проведення та контроль усіх видів практик, координує спільну роботу деканатів, кафедр та обласних, міських, районних відділів освіти. Практика допомагає студентам оволодівати

сучасними методами, формами, інноваційними засобами навчання й застосовувати здобуті знання з фахових та психолого-педагогічних дисциплін. Ганна Анатоліївна, як кажуть, завжди тримає руку на пульсі всього, що стосується практик в ун-ті: виконує актуальні, особливо у воєнний час, накази ректора Ю.Д. Бойчука, професійні й змістовні поради проректора з навчально-наукової роботи В.А. Борисова. Завдяки зваженому рішенню ректора Ю.Д. Бойчука після 1 квітня в ун-ті збереглися всі види практик. Вони проводяться в дистанційному форматі, який було апробовано під час квітня карантину. Г. Кабанська завжди на зв'язку з деканами ф-тів, зав. кафедр, директорами шкіл, відповідальними за практику викладачами й студентами, у яких багато запитань і проблем з проходження практик. У відділі практики працює ще одна чарівна жінка — Людмила Петрівна Остапенко, методист вищої категорії. На ній тримається методична та технічна підтримка відділу.

Війна змінила життя країни, усіх українців і Ганни Анатоліївни теж. 14 березня рашистська ракета влучила в її багатоповерховий будинок. Довелося за допомогою волонтерів виїхати на Західну Україну й урешті-решт зупинитися у м. Чернівці та намагатися знайти консенсус із хазяїною однокімнатної квартири Валентиною Павлівною. Воєнне сьогоднішнє змінило пріоритети. Головне, вважає Ганна Анатоліївна, щоб були перемога, мир, можливість повернутися у свою домівку, зустрітися з рідними, колегами, друзями. А ще дуже хочеться прогулятися затишними, квітучими, неповторними вулицями рідного Харкова!

Розмовляла І. Букова

СТАЖУВАННЯ В ІЗРАЇЛІ

Надія Василівна Олєфіренко, д. пед. н., проф., зав. каф. інформатики, взяла участь у стажуванні «Педагогічні інновації», організованому MASHAV (Ізраїльська агенція з міжнародного розвитку та взаємодії Міністерства інозем. справ) та MASHAV Освітнім тренінговим центром. Пропонуємо її розповісти про своє стажування.

«Стажування проходило в Єрусалимі (Ізраїль) і тривало 3 тижні (22.01–10.02.2023 р.) для представників приватних та державних шкіл, ун-тів та закладів управління освіти країн з різних куточків світу: В'єтнама, Гватемали, Грузії, Ель Сальвадору, Індії, Непалу, Таїланду, Косова, Маврикія, Мікронезії, Філіппін, Уганди та ін.

Програма стажування включала лекції провідних ізраїльських фахівців, дискусії та обговорення, практичні заняття, а також візити до навч. закладів. Велика увага була приділена технологіям формування в школярів умінь застосування знань, концепцій, методів і цифрових технологій для вирішення проблем у всіх сферах, включаючи повсякденне життя. Фахівці висвітлювали переваги й педагогічний потенціал сучасних онлайн-засобів, зокрема штучного інтелекту chatGPT для реалізації шкільних проєктів, продемонстрували практичний досвід ізраїльських шкіл щодо організації проєктної

роботи, поділилися з практичними способами «навчального підприємництва». Захопливими також були заняття, присвячені використанню електронних ресурсів під час проведення підсумкових екзамнів, використанню біологічних методів і структур для розробки інженерних рішень, застосуванню технології MVP («мінімальних життєздатних продуктів») в освіті та інші.

Безумовно, прикрасою стажування стали екскурсії до пустелі, до Мертвого моря, до місця хрещення Христа на річці Йордан, до міста Назарет, святих місць Єрусалима, місць навколо Галілейського моря, фортеці Масада та інших святих місць Ізраїлю.

Щиро дякую нашому ун-ту, Посольству Ізраїль в Україні, моїм колегам та сім'ї за можливість брати участь у стажуванні, за створені умови й успішне сприяння!»

Н. Олєфіренко, проф., зав. каф. інформатики

Ювілей

Унікальний досвід УЧИТЕЛЯ, КЕРІВНИКА, НАУКОВЦЯ

8 лютого 2023 р. 85-річний ювілей відзначила Валентина Григорівна Моторіна — одна із провідних професорів ун-ту.

Валентина Григорівна Моторіна закінчила у 1960 р. ХДПУ імені Г.С. Сковороди та отримала кваліфікацію учителя математики, креслення та астрономії. У наступні роки В.Г. Моторіна здобула унікальний та потужний досвід роботи учителем математики в закладах ЗСО, що стало передумовою успіху та змістовності подальшої викладацької та наукової роботи. Стаж роботи в школі близько 20 років.

Із 1979 р. працювала на каф. елементарної математики і методики математики нашого ун-ту: викладач, ст. викладач (1982), доцент (1989), зав. кафедри (1989–1994), з 1994 р. — проф. сектору математики, з 2006 р. до 2019 р. — зав. каф. математики, з 2019 р. по 2022 р. — проф. каф. математики.

У 1998 р. В.Г. Моторіна захистила канд. дисертацію, а у 2005 р. — докт. дисертацію, у якій вперше запропонувала структурно-змістову модель професійної підготовки вчителя математики в нових соціально-економічних умовах.

Проф. В.Г. Моторіна керувала наук. роботою аспірантів, виступала членом спеціалізованих учених рад із захисту канд. і докт. дисертацій. Під її керівництвом підготовлено й захищено 4 канд. дисертацій (М.Г. Симонова, Н.В. Шульга, С.Е. Волянська, І.В. Михайленко). Результати її досліджень знайшли своє відображення майже в 200 наукових методичних роботах. Підготовлені нею монографії та навчально-методичні посібники для ВШ суттєво допомагають студентам в оволодінні майстерністю викладання математики, у написанні курсових, дипломних, магістерських робіт.

В.Г. Моторіна протягом 25 років обиралась головою журі обл. конкурсу «Учитель року». Нагороджена знаками «Відмінник народної освіти УРСР» (1988) і «Відмінник народної освіти України» (2005); Почесною відзнакою (медаль Г.С. Сковороди) Перекладав Хмельницького ун-ту імені Г.С. Сковороди (2013) і ХНПУ імені Г.С. Сковороди (2014).

Валентина Григорівна пишається її численні учні та земляки, обравши Почесним громадянином с. Таранівка Зміївського р-ну Харківської обл.

З ювілеєм, шановна Валентино Григорівно! Довгих літ життя на радість колегам, друзям, учням і рідним!

Колектив фізико-математичного ф-ту

14 лютого чудовий ювілей святкує Людмила Петрівна Остапенко, ст. викладач каф. інформатики.

Людмила Петрівна, випускниця нашого ун-ту, має великий пед. досвід: від 1994 року успішно працювала учителем інформатики в ЗО Харкова, а з 2005 року є провідним співробітником каф. інформатики.

За час роботи Л.П. Остапенко виявила високий рівень професіоналізму, загальної культури, ініціативи, творчості. У своїй діяльності Людмила Петрівна активно застосовує інноваційні форми роботи з молоддю, сприяє розвитку творчих здібностей студентів. Сполучаючи викладацьку діяльність із роботою у відділі практик, Людмила Петрівна є керівником і методистом з організації пед. практики для студентів, веде роботу зі стейкхолдерами.

Завдяки своїм особистим людським якостям Людмила Петрівна користується заслуженим авторитетом та повагою серед колег та студентів.

Щиро вітаємо із ювілеєм, бажаємо міцного здоров'я, енергії та натхнення, родинного добробуту, успішних успіхів та гараздів!

Колектив ФМФ

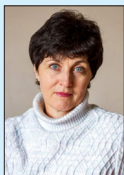
Міжнародні зв'язки

02.02.2023 р. у результаті успішних перемовин між ХНПУ імені Г.С. Сковороди та Міжнародною Академією Прикладних Наук в Ломжі (Польща) ректори цих поважних ЗВО проф. Юрій Бойчук та проф. Роман Збігнев Енглер уклали договір про наукову, інформаційну, навчальну і культурну співпрацю.

15.02.2023 р. здобувачі ІІІ ОНР вищої освіти ф-ту початк. навч. долучилися до онлайн-зустрічі з представниками бібліотеки Кардіфського ун-ту, які провели надзвичайно цікаву та корисну віртуальну екскурсію бібліотекою Кардіфського ун-ту.

ВІТАЄМО

З присвоєнням вченого звання професора наказом МОН України наприкінці 2022 року і врученням атестатів професора наших науковців:

Тетяну Євгенівну Комісову, проф. каф. анатомії і фізіології людини; Валентину Вікторівну Костину, проф. каф. соціальної роботи і соціальної педагогіки; Ольгу В'ячеславівну Радчук, проф. каф. зарубіжної літератури і слов'янських мов імені М.Гетманця.

Ювілей ВЗІРЕЦЬ СЛУЖІННЯ ФІЛОЛОГІЧНИЙ НАУЦІ

11 березня 2023 р. виповнюється 85 років нашому шановному ветеранові — відомому вченому, педагогу, к. філол. н., доц. Ігорю Івановичу Доценку.

Більшу частину свого життя Ігор Іванович присвятив педагогічній праці. Закінчивши в 1961 році з відзнакою філологічний ф-т нашого вишу, він працював у Приколотнянській СШ Великобурульського р-ну Харківської обл., а в 1964 році повернувся до альма-матер, де пройшов шлях від лаборанта до професора кафедри, працював заст. декана, а потім і деканом філологічного ф-ту, зав. каф. російської і зарубіжн. літератури.

Чим би не займався ювіляр, до всього він ставився творчо, віддаючи всі сили досягненню поставлених цілей. У 1977 р., після аспірантури, Ігор Іванович успішно захистив канд. дисертацію в Ін-ті літератури імені Т.Г. Шевченка. Ігор Іванович — талановитий учений, у його науковому доробку понад 100 публікацій найрізноманітнішої літературознавчої тематики та роботи, присвячені проблемам методики викладання літератури, керівництво дисертац. дослідженнями аспірантів та 6 підготовлених кандидатів наук.

Ігор Іванович — Відмінник народної освіти України та Узбекистану, що виховав не одне покоління талановитих учителів та викладачів. Працюючи на каф. літератури, він викладав майже всі історико-літературні дисципліни. Студенти багатьох поколінь пам'ятають Ігоря Івановича не тільки як носія фундаментальних знань, але і як блискучого лектора, що вмів яскраво та емоційно викласти матеріал і зацікавити слухачів.

Шановний Ігорю Івановичу! Ви завжди були для нас взірцем відданого служіння Філологічній науці, добросовісності та надзвичайно відповідального ставлення до своєї справи. **Дозвольте сердечно привітати Вас, Ігоре Івановичу, зі славним ювілеєм і побажати міцного здоров'я, мирного неба, родинного затишку, внутрішньої гармонії та душевного комфорту. Нехай Господь береже Вас і Ваших рідних!**

З повагою і любов'ю колектив каф. зарубіж. літ. та слов'янських мов імені проф. Михайла Гетманця

Олена Миколаївна Друганова, д. пед. н., проф. каф. освітології і інноваційної педагогіки святкує свій ювілейний день народження.

Олена Миколаївна у 1995 р. закінчила наш виш і одержала кваліфікацію учителя біології. У 1999 р. закінчила аспірантуру, а в 2008 р. докторантуру на кафедрі історії педагогіки та порівняльної педагогіки нашого ун-ту, успішно захистилася. У 2011 р. отримала звання професора цієї кафедри.

О.М. Друганова — автор понад 80 наукових досліджень, серед яких монографії, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, статті у фахових вітчизняних виданнях. Олена Миколаївна — член спеціалізованих учених рад, член редакційної колегії журналу «Постметодика». Вона викладає такі навчальні дисципліни: «Історія педагогіки», «Порівняльна педагогіка».

Олена Миколаївна нагороджена Дипломом обласного конкурсу «Вища школа Харківщини — кращі імена» у номінації «Молодий науковець» (2009). Також вона є переможницею XVI обласного конкурсу «Вища школа Харківщини — кращі імена» у номінації «Викладач професійно-орієнтованих дисциплін» (2014).

Колеги кафедри вітають Олену Миколаївну з ювілеєм і бажають мирного неба, нових цікавих проєктів, сімейного благополуччя, допущених і талановитих студентів та аспірантів.

ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ: ЖИТТЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Воєнний стан в Україні, безумовно, вніс свої корективи у звичне життя ф-ту початкового навчання.

Тому після оголошення воєнного стану з 24 лютого по 31 березня 2022 р. здобувачі освіти Сковородинівського ун-ту відправили на вимушені канікули. Зважаючи на нові виклики, адміністрація ф-ту розуміла, наскільки важливо формувати безпечний простір та бути поряд зі здобувачами ВО, тому в цей складний період члени деканату та куратори академгруп активно підтримували студентів: на ф-ті систематично проводилися онлайн-зустрічі щодо питань безпеки, охорони здоров'я й життєдіяльності під час воєнного стану та бесіди в контексті надання психологічної підтримки.

У період вимушених канікул волонтерська діяльність стала надзвичайно важливим аспектом життя факультетської спільноти й продовжується донині на чолі з деканом Т.О. Довженко. Незважаючи на те що кожен із нас перебував у різних кутках не тільки України, а й світу, викладачі та студенти брали участь у мітингах на підтримку України

Студенти, які мешкають у Харкові, незважаючи на загрози, відвідали чудовий святковий концерт «Моє ім'я — Україна» у ХНАТОБі і отримали задоволення, слухаючи майстерне виконання українських народних пісень.

закордонно, роботі на пунктах волонтерської допомоги в різних містах, зборі коштів для закупівлі ліків та амуніції для ЗСУ, проведенні онлайн-уроків для учнів початк. школи, приготуванні їжі для військових ЗСУ, адресній доставці гуманітарної допомоги літнім людям, евакуації та допомозі тваринам з Екопарку, плетінні маскувальних сіток для ЗСУ, допомозі ТРО ліками та необхідними речами, створенні волонтерського штабу для закупівлі медикаментів, продуктів, одягу для мешканців, які потребують допомоги та багато іншого.

31 квітня освітній процес було відновлено і ф-т розпочав роботу в дистанційному режимі. Пріоритетним завданням для нас була організація якісного навчання та практичної підготовки здобувачів освіти нашого ф-ту. Довготривалі карантинні заходи COVID-19 надав нам змогу на високому рівні опанувати дистанційні технології навчання на освітній платформі у-ту Moodle з додатковим використанням застосунків Google Classroom, Zoom та Google Meet, електр. пошту, чати Viber і Telegram. Саме тому ми були абсолютно готові до поновлення дистанційного освітнього процесу в синхрон. та асинхронному режимах, зважаючи на технічні можливості викладачів та студентів.

У воєнний період тривала робота науково-методичної та стипендіальної комісії, проводилися заліково-екзаменаційні сесії та захисти кваліфікаційних робіт в онлайн-режимі. Зокрема на цей період запровадилися щотижневі моніторинги присутності студентів на заняттях: куратори подавали довідку про місяць перебування студентів академгрупи та їх переміщення.

Кафедри ф-ту (початкової і проф. освіти; теорії і методики виклад. природничо-математ. дисциплін у дошкіль, початк. і спец. освіті; теорії і методики виклад. філол. дисциплін у дошкіль, початк. і спец. освіті) також активно працювали, незважаючи на воєнні дії: окрім проведення навч. занять та керівництва пед. практиками, викладачі активно публікували результати досліджень у закордонних та фахових виданнях України, брали участь в онлайн-конференціях різних рівнів, видавали метод. літературу, організовували відкриті гостьові

лекції для закладів-партнерів, проводили профорієнтаційні заходи, а також займалися наук. роботою зі студентами (підготовка до участі в НП конференціях та конкурсах студентських наук. робіт, керівництво підготовкою наук. статей, залучення до наук. гуртків та роботи СНТ ф-ту).

Так на онлайн-заняттях з усіх дисциплін викладачі активно використовують презентації, ігрові технології, зокрема в системі Kahoot, відразу перевіряється якість засвоєних знань через quizzz (сервіс для створення вікторин), застосовуються технології скрайбінгу, широко використовуються відеоматеріали навч. характеру тощо. Усі викладачі ф-ту пройшли підвищення кваліфікації щодо роботи з новим інтерфейсом платформи Moodle.

У зв'язку з воєнним станом також було переглянуто зміст і завдання пед. практик, що проходили в дистанційній формі: здобувачі не тільки відвідували онлайн-уроки та виконували завдання практики, а також допомагали учителям з підготовкою та проведенням уроків і виховних заходів.

У період з 28.04.2022 по 15.06.2022 у рамках «Дня відкритих дверей» на ф-ті викладачі проводили безкоштовно заняття для абітурієнтів з підготовки до Національного мультипредметного тесту з розділів «Українська мова» (д.ф.н., доц. Н. Чернушенко) і «Математика» (к.п.н. С. Білецька) та підготовки до написання мотиваційного листа (д. п. н., проф. Л. Ткаченко).

Слід зазначити, що **у воєнний період (19.10.2022–21.10.2022) успішно пройшла акредитація ОП «Початкова освіта»** для здобувачів II (магістерського) РВО, гарантом якої виступила к.п.н., доц., доц. каф. початк. і проф. освіти І. Єсьман. Галузева експертна рада одноголосно ухвалила рішення про акредитацію ОП «Початкова освіта» (рівень відповідності — В за всіма критеріями) на 10 років.

Зауважимо, що на ф-ті протягом 2022 р. активно проводилася виховна робота: студенти брали участь у заходах, присвячених державним святам та пам'ятним датам. Куратори акад. груп ф-ту (Ігнатівська К., Купіна І., Левандовська Г., Філатова Л., Шмигенько В., Агаркова Н., Зозуля К., Ткачов А., Білецька С., Смолянчук Н., Масюк О., Партола В., Чернушенко Н., Лавренко С., Коваленко О., Ємець А.) проводили тематичні лекції, години спілкування, круглі столи, кураторські години тощо.

Також продовжувала свою роботу Студ. рада ф-ту, у складі якої первинна проф. організація, комітет моніторингу якості освіти та академ. доброчесності, інформаційний медіакомітет, комітети кураторів із розвитку волонтер. руху, декоративного оформлення, культ. масовий. Студ. рада ф-ту є одним із лідерів Студ. парламенту ХНПУ імені Г.С. Сковороди, неодноразово відзначена подяками, грамотами, похвальними листами, є ініціатором та організатором багатьох заходів на ф-ті та у ун-ті.

Протягом 2022 р. студенти ф-ту здобули призові місця в таких загальноуніверситетських онлайн-заходах: «Великодні дзвони», челендж #ЯУчитель, багатожанровий фестиваль аматорського мистецтва «Коли закінчиться війна...», відеоконкурс «Я читаю Г.С. Сковороду», творчий конкурс «Лист війни», фестиваль аматорського мистецтва «Skovoroda-Fest».

Наостанок хочеться відзначити, що завдяки безмежній любові до наших студентів та злагожденій співпраці нашої факультетської родини (деканату, завідувачів кафедр, викладачів, кураторів академ. груп, секретарів та лаборантів), ф-т живе та розвивається, не зважаючи на складний воєнний час. **Освітній процес на ф-ті здійснюється на високому професійному рівні та сприяє формуванню в майбутніх учителів початкових класів готовності до навчання впродовж усього життя, активної громадянської позиції, соціальної відповідальності, мобільності, європейської і національної ідентичності та інноваційної культури. Разом до Перемоги! Слава Україні!**

Т. Довженко, декан ф-ту початк. навч.;
І. Небитова, координатор з виховної роботи ф-ту

ЩОДЕННИК ВІЙНИ

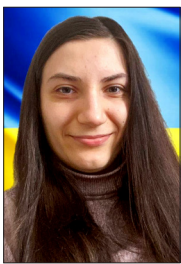
Довго пам'ятатиму той ранок: о п'ятій годині прокинупась від сильних вибухів, що аж вікна дрижали.

Перша думка: це, напевно, навчання. А вже потім стало відомо, що були по аеропорту авіабомбами. Ніхто нікуди не біг, у мене повинні початися заняття, тато пішов на роботу — люди все ще не вірили в те, що вже сталося. У другій половині дня бої стали ближчими, ми після кожного пострілу бігли в погріб. От той день війна стала реальністю, тоді ми зрозуміли, що війна почалась. Оголосили канікули на тиждень. Усі сподівалися, що все скоро закінчиться.

Два дні потому моє село Вільхівка залишилося без світла та газу через бомбардування. Ми не знали, що робиться у світі. Берегли заряд батареї на телефонах, щоб хоч декілька хвилин на день поговорити з близькими, дізнатися, як справи. Хотілося чимось зайнятися, щоб не було нудно й страшно, а справ не так уже й багато. Я відволікалася книжкою. А коли починали бомбити, все кидала й бігла в укриття. Книжка залишалася недочитаною, розгорнутою, відкинутою вбік. Так і життя під час війни, що йшло до того своєю чергою, умиш зупиняється й час наче застигає.

24 березня в село зайшли російські війська. До Харкова виїхати на той момент було важко, нам довелося бігти в інше село до моєї бабусі. Туди також іноді прилітало, але окупантів не було.

Через два місяці війни люди стали спокійнішими, зрозуміли, коли ховатися, а коли ні, проте досі не звикли до звуків війни. У повсякденне спілкування почав входити військовий лексикон: *ближній бій, загроза, бомбардування* тощо. У мене виникли асоціації з фільмами й книжками про війну — так легше прийняти те, що відбувається. Харчів мало, про смачненьке нічого й говорити.

На початку травня Вільхівку звільнили. Нарешті ми змогли евакуюватися. Декілька днів побули вдома, щоб приборкати й зібрати речі. У селі багато будинків постраждало, наш уцілів. Але відчувався як не свій, бо був відкритий, пахло сирістю, російські солдати все там перевернули. У той день ввечері ходили до школи. Під час окупації там розташувалися російські війська, та коли їх вибили, школа була зруйнована. Боляче було від розрухи, переповнювали спогади.

У Вільхівці все ще не було світла й ситуація залишалася нестабільною. Ми з родиною поїхали до родичів у Тростянець, там спокійніше. Коли виїхали, потрапили неначе в інший світ. Дивувало, що люди можуть спокійно ходити вулицями, їздити машинами, працюють магазини. Спочатку було незвично, що майже не чути вибухів. Часто смілися бомбардування. І зараз буває, що прокидаєшся від вибуху, а його не було. Навчання відволікало, потрібно було скласти борги, закінчити перший курс.

Зараз я вдома. У селі життя потроху налагоджується, люди повертаються, починають відбудовувати домівки. Ракетні обстріли міст, новини з іще окупованих територій щоденно нагадують про біду, яка вже понад рік триває в нашій країні. За цей рік я стала іншою людиною. Стала сильнішою, як і кожен українець. Ця сила всіх нас єднає. Важкі часи формують сильних людей, які здатні зробити все для щасливого майбутнього. Їх нічого не зупинить. Упевнена, що зовсім скоро настане перемога, ми відбудуємося, і все буде Україна!

Анастасія Кисельова, 21 ф. УМЛФ ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

НЕДИСКРИМІНАЦІЯ І ТОЛЕРАНТНІСТЬ — ОБЛИЧЧЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Єдина річ, яка не підкоряється правлінню більшості, — це совість людини (Нелл Гарпер Лі)

«Юристи, певно, теж колись були дітьми...», — саме так розпочинається культовий роман Гарпер Лі «Вбити пересмішника», з яким більшість із нас знайомі ще зі школи. Це, насправді, культова історія, описана зі слів маленької дівчинки, про жорстоку несправедливість до темношкірих людей. Роман був виданий у 1962 році, а проблема дискримінації за расовою ознакою все ще не згасла, на жаль, у нашому суспільстві. Достатньо лише згадати американський рух Black Lives Matter, що набув всесвітнього масштабу після вбивства Джорджа Флойда у 2020 році від рук білого поліцейського. Після цього випадку люди почали масово виходити на вулиці та висловлювати своє обурення, вимагаючи покарання для насильника.

Вищезазначені дві дати та величезний розрив між ними свідчить про те, що суспільство все ще намагається всіляко толерувати насильство та просуває позицію сили. Немислимий той факт, що до сьогодні будь-яка людина може бути дискримінована тільки за її зовнішнім виглядом, кольором шкіри, національність, віросповідання чи невідповідність загальноприйнятим стандартам.

Свобода висловлення, а також право на участь в управлінні державними справами є правами людини, які забезпечують можливість для обмі-

ну ідеями, формування нових ідей і об'єднання з іншими людьми для відстоювання своїх інтересів і свобод. Саме завдяки цим правам ми можемо брати активну участь у громадській діяльності й рухатися в напрямку соціального розвитку.

Звісно, що дотримання прав людини є найважливішою умовою для подальшого піднесення України як демократичної, правової, соціальної держави. У справі викоринення хоч-яких дискримінаційних проявів найголовніша роль належить саме громадянському суспільству, адже співпраця органів держави та місцевого самоврядування з громадськими організаціями значно посилює ефективність заходів щодо запобігання і протидії дискримінації в нашій країні. Суб'єкти громадянського суспільства добровільно зайняті в різних формах публічної участі й діють на основі загальних інтересів, завдань і цінностей, що відповідають цілям ООН.

Саме з нагоди Дня нульової дискримінації та Міжнародного дня боротьби з расовою дискримінацією хочеться нагадати про людяність та небайдуність. На жаль, сучасне злиденне життя прищеплює інші наративи, змушуючи зневажати людські цінності в боротьбі за місце під сонцем.

Поліна Литвин,

22 СР, ф-т соціальних і поведінкових наук

МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС ВІДЕОПРОЄКТІВ

06.03.2023 на ф-ті початк. навч. у рамках співпраці з Кардіфським ун-том, Норвезьким ун-том наук про землю та ун-том Адама Міцкевича в Польщі стартував конкурс відеопроєктів для творчої молоді «Моя педагогічна практика». Конкурс має на меті дати можливість молодим фахівцям реалізувати свої творчі та професійні здібності в презентації специфіки проходження пед. практики. Модератором онлайн-зустрічі виступила І.А. Небитова — д. філософії, координатор з виховної роботи ф-ту, а синхронний переклад на англійську мову забезпечив д. пед. н., доц. А.С. Ткачов.

Окрім іноземних гостей і здобувачів освіти, на конференції були присутні представники адміністрації ун-ту й ф-ту, представники Студентського парламенту ун-ту та Студради ф-ту початк. навчання.

ВІРТУАЛЬНА ПОДОРОЖ КРАЇНАМИ СВІТУ

3 лютого 2023 року в межах діяльності Центру інклюзивної освіти відбулася віртуальна подорож «Світовий досвід навчання здобувачів з інвалідністю в ЗВО».

Керівник Центру, д. пед. н., професор Олена Семенівна Казачінер ознайомила викладачів ф-тів та здобувачів з особливостями навчання у ЗВО в Європейських країнах, США, Канаді, Ізраїлі. Мова йшла про те, як навчаються здобувачі з інвалідністю в ун-тах світу, які програми допомоги з боку країн їм надаються, як працює тьюторська служба тощо.

Під час подорожі учасники дізналися про реальні життєві історії здобувачів з інвалідністю, про різноманітні проєкти, започатковані з метою працевлаштування таких здобувачів. Захід у вигляді світової академічної подорожі, у якому взяли участь понад 100 осіб, нікого не залишив байдужим. Віртуальна подорож пройшла в теплій дружній атмосфері, тож здобувачі та викладачі з нетерпінням чекають на наступні зустрічі.

Вітаємо

«ЗОРИЦВІТ» — ПЕРЕМОЖЕЦЬ КОНКУРСУ ІНДІЙСЬКОГО ТАНЦЮ

Яскраву перемогу в XIV Міжнародному фестивалі-конкурсі виконавців індійського танцю «Bole Chudiyan» здобули учасники та викладачі Народного ансамблю народного танцю «Зорицвіт» (керівники: О. Лиманська, К. Редько).

27–29 січня 2023 року в м. Харкові наші танцюристи вибороли два дипломи: 1 місце в номінації «Україна — Індія» із композицією «Ти ж мене підманула» у віковій категорії «Дорослі 1. Великі групи» та в номінації «Естрадна (кіно) індійський танець» із композицією «Kehna Hi Kyu» у тій же віковій кате-

горії. Постановником-хореографом конкурсних композицій стала наша талановита випускниця каф. хореографії ф-ту мистецтв Марина Гіль, яку нагороджено Гран-Прі фестивалю-конкурсу за найкращу оригінальну хореографію.

Кафедра хореографії

ВИДАТНІ ЖІНКИ УНІВЕРСИТЕТУ

Продовження матеріалу. Початок на першій шпальті

Крім того, вітаємо **ПЕРЕМОЖНИЦЬ** конкурсу «Видатна жінка університету-2021» у таких номінаціях:

«Жінка в освіті — 2021»: **І.О. Ликова**, к. біол. н., доц. каф. зоології, заст. декана ф-ту природн., спец. і здоров'язбережув. освіти з навч. роботи, гол. науково-методичн. комісії ф-ту; **О.О. Маленко**, д. філол. н., проф., зав. каф. українознав. і лінгводидакти; **Т.П. Танько**, д. пед. н., проф., декан ф-ту дошк. освіти.

«Жінка в науці — 2021»: **О.І. Мармаза**, к. пед. н., проф., заст. директора ІПОМ; **Л.М. Корнієва**, д. філол. н., проф. каф. англ. філології; **О.М. Коваленко**, к. пед. н., доц. каф. теорії і методики викл. філол. дисц. у дошк. початк. і спец. освіті.

«Жінка в суспільному житті — 2021»: **Г.М. Куц**, д. політ. н., проф., каф. політолог. і культурол.; **І.В. Чернікова**, к. іст. н., доц. каф. історії України, коорд. з вихов. роботи на ф-ті історії і права; **Н.М. Левченко**, д. філол. н., проф. каф. української літ. та журналіст. імені проф. Леоніда Ушкалова.

«Жінка в мистецтві — 2021»: **А.В. Ковтун**, к. пед. н., доц. каф. теорії, технологій і методик дошк. освіти; **О.В. Лиманська**, к. мистецтвознав., доц. каф. хореографії; **Н.М. Санжарова**, к. біол. н., проф. каф. музично-ритмічного вихов. і фітнесу, МС СРСР з художн. гімнастики.

«Жінка в спорті — 2021»: **О.І. Пінчук**, к. пед. н., доц. каф. хореографії; **Л.А. Шевченко**, к. юрид. н., доц. каф. державно-правов. дисц., кримін. права і процесу; **О.О. Репко**, к. пед. н., доц. каф. олімп., профес. спорту, спор. ігор та туризму.

«Жінка в адміністративному житті — 2021»: **Т.М. Поплавська**, робітниця НБ; **Т.В. Чернік**, директор студ. містечка; **В.М. Ткаченко**, бухгалтер.

Н.О. Борисенко, проректор з навчально-виховної роботи ун-ту

БЕРЕЖИМО РІДНУ МОВУ

Знагоди Дня рідної мови каф. українознавства і лінгводидактики провела цікаві пізнавальні заходи для студентів і викладачів не тільки нашого, а й інших українських ун-тів. Відкрито онлайн-лекцію «Мовне сьогодення: своє VS чуже» провела зав. каф. проф. Олена Маленко. Понад 60 студентів, викладачів і співробітників Сковородинівського ун-ту та Тернопільського НПУ імені В. Гнатюка (каф. укр. мови і методики навч.), переглянули динамічний і сучасний відеоролик про українську мову, узяти участь у вікторині «Як правильно говорити українською» (організатор — Харківська державна НБ імені В. Короленка). Модератори: доценти Наталія Варич і Лілія Петрова Озель.

ПАМ'ЯТАЄМО, ПИШАЄМОСЯ

9 лютого, у 128-річчя з дня народження улюбленої гри волейбол, напередодні дня пам'яті Юрія Пояркова (10.02.1937–10.02.2017), представники команд, ректор ун-ту Ю. Бойчук, почесні гості вшанували пам'ять видатної Людини та виконали почесну місію — поклали квіти до меморіальної дошки найтитованішого волейболіста планети та до місця його поховання.

У Сковородинівському ун-ті ще за життя дворазового Олімпійського чемпіона з волейболу, нашого студента, випускника, викладача, професора, завідувача каф. спортивних ігор Юрія Михайловича Пояркова у 2007 році було відкрито навчально-спортивний корпус, названий його іменем, де розташований ф-т ФВ і спорту ХНПУ імені Г.С. Сковороди, на вул. Валентинівській, 2. А в лютому 2018 року на вході головного корпусу ун-ту по вул. Алчевських, 29 у пам'ять Юрія Пояркова відкрита меморіальна дошка.

ЧИТАЄМО ГАЗЕТУ «УЧИТЕЛЬ»

Напередодні й під час святкування 90-річного ювілею університетської газети «Учитель» до редакції надійшло багато привітань, пропозицій та креативних ідей.

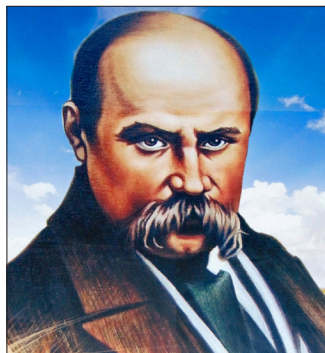

Л. Зеленська, декан ф-ту історії і права, В. Плахтєєва, помічниця ректора зі стратегічного розвитку, О. Коробкіна, директор наукової бібліотеки.

Редакція обов'язково розгляне пропозиції читачів і вілїть їх у життя. Дуже сподобалася цікава ідея Вікторії Іванівни Плахтєєвої, помічниця ректора ун-ту зі стратегічного розвитку, створити рубрику з фото «Читаємо газету «Учитель» з цікавим підписом, що відображає ставлення до газети. Цю ідею ми реалізуємо. Тож запрошуємо читачів і дописувачів надсилати фото, як ви поодиноч чи разом з друзями, колегами читаєте наше видання. Фото й підпис надрукуємо. Нагадаємо електронну адресу: uchitel_hnpu@ukr.net

ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ШЕВЧЕНКА

9 березня відбулись святкові заходи на факультетах до Дня народження Тараса Григоровича Шевченка.

Студенти 21 гр. і 11 гр. ф-ту природничої, спеціальної й здоров'язбережувальної освіти (куратори І. Купіна й К. Гатовська) взяли участь у майстер-класі до дня народження Т.Г. Шевченка.

Тема майстер-класу: «Розробка та виконання жестовою мовою пісні за поетичним твором Т.Г. Шевченка «Думи мої, думи мої...» (муз. А. Пивоварова). Відомо, що вірші Тараса Шевченка читають і читатимуть різними мовами не тільки тому, що поет був знайомий у світі, а й тому, що його поетичні рядки здатні розчулити, «торкнути за живе» будь-кого й будь-де.

Звичайно, нашим студентам доводиться вивчати мову тих країн, де вони тимчасово перебувають, тому видалося цікавим декламування вірша в різних мовних варіаціях. Дуже зворушливим було споглядання неймовірно красивої жестової мови стейкхолдера Віталії Кудрявцевої. Оксана Міщенко доповіла про інтерпретації вірша «Думи мої...». Запросила ознайомитись із сучасними ініціативами українських артистів та відомих людей, які надихаються, популяризують та впроваджують у своїй творчості українську жестову мову. Реалії

сьогодення, страшні виклики воєнного часу не змогли вплинути на піднесений настрій учасників заходу.

Студенти 31 гр. (куратор доц. Л.С. Філатова) ф-ту почат. навч. провела віртуальну екскурсію науково-освітнім веб-порталом «Тарас Шевченко» (<http://www.kobzar.ua/>).

Присутні мали змогу переглянути мапу місць, пов'язаних із життям та творчістю Тараса Шевченка; вивчити маршрути його подорожей; читати рукописи з оригіналу та з транскриптом текстів; переглянути відео, починаючи з часів «німого кіно», телепередачі, прослухати пісні, написані на слова Тараса Шевченка та покладені на музику відомими українськими композиторами, радіопередачі, аудіокнижки; переглянути електронні копії як завершених мистецьких творів, так і ескізів, етюдів та начерків, які дають можливість відкривати нові риси творчого характеру Шевченка, настроїв художника.

На ф-ті соціальних і поведінкових наук активні діячі СНТ спеціальності «Соціальна робота» в онлайн в Zoom просторі святкували День народження Тараса Григоровича Шевченка.

Усі охочі мали можливість поринути в дивовижний світ улюбленої поезії, прози та художньої творчості видатного майстра. Справжнім візиром акторської майстерності стало творче вітання запрошеного гостя — здобувача вищої освіти ІІІ ОНР каф. освітології та інновац. педагогіки нашого ун-ту, професійного актора театру і кіно, коуча з акторської та ораторської майстерності, засновника власної онлайн-школи Ambidexter — Кирила Галушки. Під час творчої взаємодії активних здобувачів 3 та 4 курсів (А. Лейби, А. Гончарової, А. Чеховської, К.Бейник, А.Чернушенко та К. Вазулі), усі гості заходу мали можливість ознайомитись із цікавими відомостями з життя

та діяльності Тараса Григоровича, стати справжніми знавцями творчого шляху генія, узяти участь у грі на платформі Kahoot та в пізнавальній вікторині, налаштуватися на поетичний лад за допомогою Колеса Фортуни із відомими поезіями Т. Шевченка, узяти участь у творчому конкурсі «Літературні перлини» та за допомогою здобувачів вищої освіти 1–5 курсів (Х. Демідової, О.Малишко, Н.Коловоротної, М.Сиротюк, В.Трайно, Д.Якимовича, О.Потіхенської), поринути в дивовижну царину творчості поета, а також доторкнутися до світу художньої майстерності та зібрати пазл «Мудрість Т.Г.Шевченка в пам'яті поколінь».

Випускник каф. соціальної роботи і соц. педагогіки, соціальний педагог-аніматор, актор театру-студії «Сяйво», викладач театрального мистецтва для дітей, поет, автор двох поетичних збірок «Надія» та «Роза» надіслав учасникам заходу власне поетичне привітання до цього знаменного дня, яке творчо представила д. пед. н., проф. каф. соціальної роботи і соц. педагогіки Валентина Вікторівна Костіна.

Наприкінці заходу д. пед. н., проф. Н.Д. Кабусь нагадала учасникам заходу про найбільший мурал із портретом великого українського поета, який намальовано у 2014 році та присвячено 200-річчю від дня його народження, що знаходиться на Садовому проїзді, 30 у місті Харкові, та зупинилася на найкращих пам'ятниках великому Кобзареві в різних куточках світу. Атмосфера заходу виявилася дуже теплою та натхненною, а його учасники змогли поділитися своїми ідеями, творчими здобутками та отримати додатковий ресурс для подальшої активної діяльності.

Ю.І. Калюжна, к.політ. н., доц., коорд. з вихов. роботи ф-ту соціальних і поведінк. наук

КОСТЯНТИН УШИНСЬКИЙ: КЛАСИЧНА СПАДЩИНА ДЛЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

2 березня 2023 року виповнилося 200 років з дня народження Костянтина Ушинського — педагога-демократа, мислителя і громадського діяча, ідеї якого не лише не втратили своєї сили й у наш час, а навпаки, сприяють розвитку сучасної педагогічної думки.

У педагогічній системі Ушинського важливе місце посідало вчення про мету виховання, що визначалося ним як підготовка людини до життя та праці, як формування в людини почуття обов'язку перед народом та виховування в людини патріотизму. У вихованні дітей він надавав велике значення сім'ї та вважав украй необхідним родинне виховання. Найпершим обов'язком громадянина та батька сім'ї є виховання громадян, корисних для суспільства, вважав учений.

Костянтин Дмитрович став основоположником нової народної школи. Основою виховання молодого покоління в душі патріотизму, любові до Батьківщини та свого народу Ушинський вважав народність і наголошував, що «у кожного народу своя особлива національна система виховання, своя особлива мета й особливі засоби в досягненні цієї мети», а також «будь-яка жива історична народність є найпрекрасніше творіння Боже на землі і вихованню залишається тільки черпати із цього багатого й чистого джерела».

Окрім того, він приділяв велике значення мові народу, адже, за його словами, «якщо вимерла мова в устах народу, вимер і народ». Педагог обстоював думку, що кожний народ має право мати школу рідною мовою, засуджував царизм за заборону вивчення української мови в школах на українських землях. Визначив основні шляхи й засоби розвивального навчання, був поборником класно-урочної системи навчання, врахування вікових і психологічних особливостей дітей. Він надавав важливого значення праці в психологічному та фізичному розвитку людини, вказував на керівну роль школи й особистості вчителя у вихованні дітей.

Ушинський не мислив розвиток особистості вихованця інакше, як під впливом особистості вихователя. І цей вплив виявляється тим сильніше, чим вище духовність особистості вихователя, чим більше життєво активна сила його переконань. Для вчителя найважливішими є любов до професії, пед.

культура, всебічна освіченість, фахова майстерність, пед. такт.

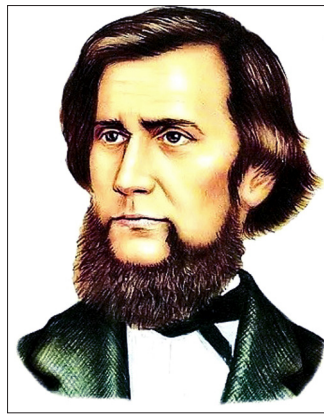
Головне завдання виховання Ушинський вбачав у здатності сприяти й відчувати прекрасне, оцінювати й створювати його в усіх сферах життя. Естетичні відчуття, переживання, на його думку, складають духовну сутність людини. Виходячи з єдності етичного та естетичного, Ушинський стверджував, що естетичне почуття є сприйняттям істини в образній формі, а тому «прагнення до досконалості є підставою для всіх естетичних і моральних почуттів». Розвиваючи цю думку, він пояснював: «Прекрасне не має особистого інтересу для людини; це спорідненість людської душі з силою творчості природи».

Ушинському належить розробка наукових засад пед. антропології як особливого погляду на виховання як гуманістично орієнтований процес, вільний від формалізму й бюрократизму. Пед. антропологія спрямована на дослідження людини як біосоціокультурної цілісності, суб'єкта навчально-виховного процесу, активної ланки взаємодії вихователя й вихованця. Він окреслив педагогічне розуміння людини як вільної, активної, відповідальної, духовно цілісної особистості. Антропологічний підхід до теорії та практики освітньої діяльності — теоретична, евристична і практична орієнтація освіти на людину як свою головну мету й цінність. Розуміємо як методологічне ядро і сучасну парадигму комплексу наук про людину (біології, медицини, педагогіки, психології), що вимагає співвіднесення будь-якого знання про освітні явища та процеси зі знаннями про природу людини, закономірності становлення й розвитку особистості.

Окрім пед. діяльності К. Ушинський займався також і правознавством. Він відстоював ідеї природного права, яке зобов'язане впливати на характер регулювання суспільних відносин на державному рівні. Кожний злочин видатний педагог вважав соціально обумовленим явищем, тому надавав великого значення моральному вихованню та самовихованню особистос-

ті. Він виступав проти смертної кари, відстоював тезу про те, що суворість покарання не визначає його ефективності.

У багатьох посібниках з історії педагогіки та інших книжках Костянтин Ушинський вказується «великим російським педагогом», позначаючи його національність як росіянина.

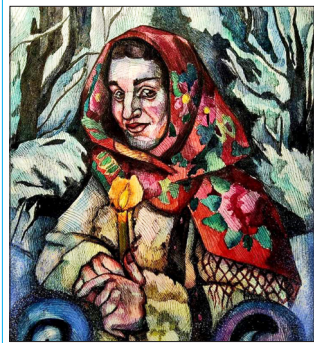
Однак насправді Костянтин Дмитрович був українцем, який жив на теренах Російської імперії. Зокрема він сам підтверджував свою національність: «Ні, я українець: рід наш старовинний, малоросійський, дворянський. Усі родичі, діди, дядьки і батьки були українцями, народилися й поховані в українській землі». Як і великий син українського народу Тарас Шевченко, Костянтин Ушинський, бувши тяжко хворим, заповідав поховати його на схилах Дніпра. Труну з тілом Ушинського 9 січня 1871 року з Одеси було перевезено до Києва й поховано у святому місці, у некрополі Видубицького чоловічого монастиря.

Спадщина великого педагога Костянтина Ушинського залишається цінним внеском до скарбниці світової педагогіки, який допомагає вирішити сучасні проблеми навчання й виховання, а його ідеї, пронизані духом гуманізму, демократизму, залишаються актуальними й сьогодні.

Юрій Бойчук, ректор університету

Пишаємось

Здобувач ВО каф. образотворчого мистецтва **Лідія Шапран** перемогла (Лауреат І премії) в престижному XII Всеукраїнському конкурсі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва: «Етюдний вернісаж» у номінації «Змішана техніка» (керівник проф. Т.В. Паньок).

ПОПУЛЯРИЗУЄМО БІБЛІОТЕКУ РАЗОМ

6 березня 2023 р. для здобувачів освіти І курсу ф-ту соціальних і поведінкових наук проведено заняття з основ інформаційної культури для першкурсників.

Тема заняття: бібліотека ун-ту, як центр духовного та інтелектуального спілкування; режим роботи; пункти обслуговування; структура бібліотеки; книжковий фонд бібліотеки; видавничі діяльність бібліотеки — електронний бібліотечний «Невечерний скарб»; користування інформаційними ресурсами та послугами бібліотеки; представництво бібліотеки в соціальних мережах.

Микола Томенко, засновник Благодійного фонду «Рідна країна», д. політ. н., проф., народний депутат IV-VIII скликання ВР України, подарував Науковій бібліотеці нашого ун-ту книжки, у яких він є автором, укладачем, учасником ред. колегії.

ПАРТНЕРСТВО

ХНПУ імені Г.С. Сковороди провів міжнародний конкурс «Хіт» серед українських ЗВО, що виявили готовність взяти участь у реалізації проекту Асоціації юридичних клінік України (АЮКУ) «Антикорупційний комп'ютер у вищій освіті: закордонний досвід і національна практика» за підтримки Проекту USAID «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні «Взаємодія». Між ХНПУ імені Г.С. Сковороди та Асоціацією юридичних клінік України був підписаний Меморандум про партнерство і співпрацю, в межах реалізації якого протягом наступних 8 місяців експерти проекту навчатимуть оцінювати корупційні ризики та вибудовувати систему їх попередження, розроблять антикорупційну програму, яка відображатиме специфіку ун-ту, а також у співпраці з юридичною клінікою проведуть тренінгове навчання здобувачів щодо інструментів їх впливу на антикорупційну політику ун-ту. Реалізація цього проекту та плідна співпраця Юридичної клініки ХНПУ імені Г.С. Сковороди з Асоціацією юридичних клінік України дозволить впровадити ефективну систему управління корупційними ризиками та сформулювати розширений управлінський звіт про виявлені корупційні ризики та плани їх мінімізації.

28.02. 2023 р. викладачі каф. інформації взяли активну участь у семінарі вчителів інформатики закладів ЗСО Салтівського р-ну м. Харкова.

Семінар був присвячений пошуку шляхів використання цифрових сервісів для підвищення ефективності освітнього процесу. Професори Н.Пономарьова і Н. Олещук підготували інформаційну доповідь щодо пед. потенціалу сучасного цифрового інструментарію, а викл. Л. Остапенко розкрила особливості застосування веб-квестів у навчанні інформатики. Доповіді учителів розкривали практичний досвід з використанням онлайн сервісів на уроках інформатики, з реалізації методичних підходів до організації ефективного уроку в наявних умовах.